

**עין משפט
נר מצוה**

יב:

צה א מיי פ"א מהל' י"ט הל' ד פ"ד הל' ז סמג לאון עה טושי"ע א"ח סימן תלה סעיף ג': צו ב ג ד מיי פ"ד מהל' י"ט הלכה טו טושי"ע א"ח סימן תקו סעיף ג': צו ה מיי פ"ג ע"ג שם הל' טו סמג לאון עה טושי"ע א"ח סי' תקי סעיף ט': ז מיי פ"א מהל' שנת הל' ד יח סמג לאון טה טושי"ע א"ח סי' תקי סעיף ט':

צה ו מיי פ"א מהל' שנת הל' ד יח סמג לאון טה טושי"ע א"ח סי' תקי סעיף ט':

צה ז ח מיי פ"ג מהל' י"ט הלכה טו סמג לאון טה טושי"ע א"ח סי' תקי סעיף ט':

רבינו חננאל

מתני' בש"א אין מוליכין חלה ומתנת לכתן ביי"ט כ"ו ובי"ה מתירין. קס"ד הורמו מאמש, שנשחטו מאמש, ושהורמו היום דקתני במתני' שנשחטו היום, נמצא לחלקין אפילו שנשחטו היום הורמו היום, ב"ש אסורין ובי"ה מתירין. מני מתני' לא ר' יהודה ולא ר' יוסי [אלא] אחרים. ר' יהודה לא, דהא שמעינן ליה דתני לא נחלקין אלא להוליך המתנת ששחטו מאמש ושהורמו מאמש להוליך בפני אסורין, וב"ש דנין כ"ו, א"ר יוסי האמר כל מתנת שאפילו הורמו מאמש מותר להוליכן בפני עצמן, כ"ש אותן שהורמו היום. לא נחלקין אלא על התרומה כו'. ואינה [אלא] לאחריים דתני לא נחלקין אלא על המתנות סתם, כלומר כל מתנות ב"ש אסורין ובי"ה מתירין. ובא רבינא לאוקומא למתני' אפילו לר' יהודה, מי קתני בפירוש במתני' שנשחטו היום, אהא הוספה שנשחטו מהיום, מתנת שהורמו מהיום קתני, ולעולם בהמה שנשחטו מאמש ולא הורמו מתנותיה אתמול והורמו היום הן שאסורין ב"ש ומתירין בי"ה, אבל בהמה שנשחטו היום ביי"ט והורמו מתנותיה ביי"ט דברי הכל מוליכין, ואפילו אותן שהורמו אמש עושין אותן טפילה לאלו שנשחטו היום, וכוין שהעמדתו משנתנו על זה הדרך הקשין אי הכי לימא מתני' דלא כאחרים, ופוטרה היא, ופרקינן באדמו אחרים סתם כי על המתנות נחלקין ב"ש אסורין ובי"ה מתירין, באותן שנשחטו מאמש, אבל שנשחטו היום דברי הכל מוליכין. אי הכי היינו דר' יהודה, מה אחרים באו ללמדנו. ופרקינן איכא בינייהו טפלה. פ"י ר' יהודה סבר שנשחטו מאמש אין מוליכין בפני עצמם אלא טפלה שרין. ואחרים אומרים לא בפני עצמה ולא טפלה, ולדברי הכל תרומה אינו זכאי בהרמתה. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כ"ו יוסי, דאמר על המתנות לא נחלקין, אלא דברי הכל מוליכין, ולא נחלקו אלא על התרומה שאינו זכאי בהרמתה מותר לו להוליכה לכתן. וכן הורה רב טובי אשפזיכניה להוליך לכהן גרבא דחרמא דתרומה ביום טוב כ"ו יוסי. וכן התייר רבא לפרוכי מאיסורייתא דחדללא ביי"ט, מיהא מוללין ומפרכין קטנית ביי"ט. ומותבי עליה אביי המולל מלילות מערב שבת, למחר מנפה על יד ועל יד ואוכל, וכן המולל מלילות מעי"ט, למחר מנפה על יד ועל יד ואוכל וכו'. ומקשינן מעי"ט אין ביי"ט לא, ומשני אפילו ביי"ט שרי למלל מלילות, ואידי דתנא רישא מערב שבת דבשבת ודאי אסור תנא סיפא נמי מעי"ט. ואקשינן אם מוללין מלילות ביי"ט, ודאי לא יתירו לו למלול ביי"ט אלא שיאכל מהן ביי"ט, וכיון דטבילי אי אפשר לאכול מהן בלא תרומה, והנה מצינו שזכאי בהרמת תרומה ביי"ט, ואנן שינוי לדברי הכל אין זכאי בהרמתה.

הכא נמי ביון שהותרה הבערה לצורך וכו'. וא"ת ומה לורך איכא צמצול גיד כיון שהוא אסור? יש לומר כיון שהיה צדעמו של זה לאכלו היינו לורך יום טוב: זה לאכלו היינו לורך יום טוב: **אין מוליכין חלה ומתנות לכתן כ"ו.** פי' לאו דוקא מוליכין דה"ה א"ס יצא הכהן לצימו לא יתנס לו וכן משמע צירושלמי דלמאי פרק הלוקח פירות צהדיא דקאמר התם מי שקרא שם לתרומת מעשר דלמאי ונלמעשר עני של ודאי לא יטלס צצנת אבל א"ס כהן ועני (י) רגילים לאכול אכלו באין ואוכלין וכלצד שידועים פי' מתמול וקאמר עלה דההוא דקאמר לא יטלס היינו מתנימין לא יתנס ומימי מהך דהכא אין מוליכין וכו' ומסיק ילפי' הוא מההיא וההיא ילפינן מההיא הוא ילפינן מההיא הוא יו"ט היא שנת פי' ה"ק דהיא צצצנת ילפינן מההוא דאין מוליכין דמיירי ציו"ט והוא ילפינן מהיא דוקא מה שמעריצין צ"ה היינו דוקא כשרגילין לאכול אכלו ואומה של ירושלמי קרי היא אלמא דלס אין למדין לאכול אכלו לא יתנס אפי' א"ס יצא הכהן לצימו משום דלא סלקא אדעתא דצר אינע למיכל פיסקיה צציתא דחצריה ויסצרו העולס שהוא תרס אומס ציוס טוצ ולקך הוא אוכל צציתו: **ה**

משום הבערה. שהיא מלאכה לעגמה וקא סבר יש חלוק מלאכות ליוס טוצ ללקות שמים על שמי מלאכות משום יום טוב: **הבערה ובשול.** דיוס טוצ אינה משנה ללקות עליהן דמתוך שהותרו ללורך הותרו נמי שלא ללורך מן המורה: **אינה משנה.** לא נשנית מעולם צצית המדרש: **ואס סמאל לומר משנה.** א"ס ילמרו תנאים שנשנית ודאי צית שמאי שנתאה: **בתנאי' אין מוליכין חלה.** אע"פ שמתר צהפרשתה לא שרו ליה הולכמה אלא תקון לתקן עיסמו המירו לו ולא יומר: **מתנת.** הזרוע והלחיים והקציה אף הן הרמתן הותרה לו שהרי נכטוה להרימן והיאך יאכל שאר הצכר. ואע"פ שאין טובילין כשאמר טצל לאסור הצכר צאכילה מיהו א"ס לא פירש שאר הצכר מהן הרי הוא אוכלן ועוצר צעשה הלכך הרמתן המירו ולא הולכתן ויכולן משום גורה דלין מצידיין (ה) אומס: **גורה שזה.** לאו דוקא דכולה מדרבנן גזור אלא דומיא דגורה שזה דדרבנן: **מתנת לכתן.** מעשרים וארבע מתנות כהונה הן: **כשם שאין מוליכין.** צצית מודיתו לן שהרי מתמול הוגצתה: **שאינו זכאי.** רשאי. לא נתנו חכמים לאדם כהן זוכות צהפרשתה: **גב' לא ר' יוסי ולא רבי יהודה אלא אחרים גרסינן:** שמוליכין אופן כו'. ומתנימין קתני צין שהורמו מהיום וקס"ד צצצשטו היום קא מייירי ואסר: **על המסנות שמוליכין.** הואיל וזכאי צהרמתן הוא הדין לחלה וחד מיייריה נקט: **א"ס על המסנות.** וספילו נשטמו מהיום משמע כי מתנימין: **לימא אחרים היא ולא ר' יהודה.** כלומר כ"ו יוסי ודאי לא אפשר לאוקומא כרבי יהודה מאי מני מלינן למימר דמתנימין נמי דוקא צשל אמש קאמר ומתוקס אליבא או עזקק על כרתנו לומר דלא כרבי יהודה: **מי קסני מתני' צין שהורמו** (ו) ושחטו מהיום ולעולם שחיתמין מאמש אכל צהנק דשחטו ציוס טוצ מודו: **לימא רבי יהודה היא ולא אחרים.** כיון דמתנימין דוקא צדשל אמש קאי מדלא קתני נשחטו היום ניימא דלא כאחרים דלא אחרים על המתנות קאמר: **צהנק דשחטו מאמש.** על המתנות דקאמר אחרים צשל אמש קמיירי: **טפלה.** ר' יהודה מתיר לטפל ולהוליך של אמש עס של היום ואחרים סברי דאפי' לטפל נמי אסרי צ"ש ומתני' דלא איירי צטפלה כלל איכא למימר כרבי יהודה ואיכא למימר כאחרים: **הלכה כרבי יוסי.** ואליבא דצ"ה דאפי' תרומה נמי מותר להוליך: **אסורייתא.** חצילות של חרדל צצצייטין והזרע צצוקין: **מהו לפרוכי.** השצייטין ולהוליא הזרע ציוס טוצ מיי שרי ציי"ט כשחיטה **הא**

ביצה פרק ראשון ביצה

מסורת הש"ס

- (א) [שנת קו' ושנ"ג,
- (ב) [פסחים ה' כמדות ל.],
- (ג) [תוספתא פ"א],
- (ד) [תוספתא ש"ג],
- (ה) ונשחטו מהיום שהורמו מהיום קתני ולעולם שחיתמין מאמש. כ"ג,

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה אין מוליכין וכו' דלין מצידיין תרומה הסי' (ג) תוס' ד"ה אין וכו' ועיי' למודים לזכאי:

גליון הש"ס

- גב' פוק תני לברא. שנת דף קו ע"א עירוינן דף ט ע"א יומא דף ט ע"ב יצמת דף ט ע"ב:

מוסף רש"י

משום הבערה. ש"ה ללורך, דהבערה מלאכה לעגמה וצישול מלאכה לעגמו (פסחים כג.) דאי הוה אריז מצער ומכיר, מבשל הוו מתייהבו חיבין, דמעצור ומבשל אמת מלאכות (מסכת כב.) פוק תני לברא. דטעות הוה (טסהרדיו טג.)

מוסף תוספות

א. והיאך אפשר לו' הכא מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך שזה אינו לצורך כלל הוא שהרי אינו ראוי לאכול הגיד כלל. נע"כ. ב. [ו]דבהא פליגי ב"ש ובי"ה דל"ש כיון שאינו ראוי לאכילה ליכא למי' מתוך ולוקח משום הבערה ולב"ה כיון שהוא אוכל אותו ונהנה ממנו צורך הנפש הוא ושיכא ביה למי' מתוך ואינו לוקח משום הבערה. שס.

וכצ"שול או דלמא כיון דאפשר מערב יו"ט לא דתולדת דיעה הוא: **מוללין מלילות.** דדש כללחרי יד הוא וספילו צצצנת לאו דלורייתא הוא אלא מדרבנן וציוס טוצ לא גזור: **מלילות.** של חטין שמולל צידין כשהן רכים: גצי שצת גרסי' מיד ליד וגבי יוס טוצ גרסי' על יד על יד: **מיד ליד.** שלא כדרך חול: **קנון.** כלי הוא ראשו אחד רחב והשני עשוי כעין מרצו קצר ונותן הקטניות בתוך הרחב ומנענע והאוכל מתגלגל דרך המרצו והספולת נשאר צכלי: **סמחוי.** קערה גדולה: **על יד על יד.** מעט מעט: **אכל לא צצצנלא כו'.** דמחוי מתוך דעביד ללורך מחר שאין דרך לעשות צכלים הללו אלא הרצה: **מערב יוס טוצ אין.** המולל מערב יו"ט קתני המולל ציו"ט: **אס כן.** דמוללין מלילות ציו"ט מלינו תרומה שזכאי צהרמתה דסתם צצצלין לא מפרישין תרומה עד שיעשו דגן והמוללין ציו"ט לאכלן מפריש מהן תרומה על כרחו: **הא**

תרומה אינו זכאי בהרמתה. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כ"ו יוסי, דאמר על המתנות לא נחלקין, אלא דברי הכל מוליכין, ולא נחלקו אלא על התרומה שאינו זכאי בהרמתה מותר לו להוליכה לכתן. וכן הורה רב טובי אשפזיכניה להוליך לכהן גרבא דחרמא דתרומה ביום טוב כ"ו יוסי. וכן התייר רבא לפרוכי מאיסורייתא דחדללא ביי"ט, מיהא מוללין ומפרכין קטנית ביי"ט. ומותבי עליה אביי המולל מלילות מערב שבת, למחר מנפה על יד ועל יד ואוכל, וכן המולל מלילות מעי"ט, למחר מנפה על יד ועל יד ואוכל וכו'. ומקשינן מעי"ט אין ביי"ט לא, ומשני אפילו ביי"ט שרי למלל מלילות, ואידי דתנא רישא מערב שבת דבשבת ודאי אסור תנא סיפא נמי מעי"ט. ואקשינן אם מוללין מלילות ביי"ט, ודאי לא יתירו לו למלול ביי"ט אלא שיאכל מהן ביי"ט, וכיון דטבילי אי אפשר לאכול מהן בלא תרומה, והנה מצינו שזכאי בהרמת תרומה ביי"ט, ואנן שינוי לדברי הכל אין זכאי בהרמתה.